بسمه تعالی

بیست و هفتمین همایش کشوری آموزش علوم پزشکی

مقایسه اثربخشی دو روش آموزشی «روایت تعاملی دیجیتالی» و «یادگیری ترکیبی داخل-خارج» بر یادگیری درس نوزادان در دانشجویان مامایی

مهرنوش قائم مقامی*

* نویسنده مسئول و ارائه‌دهنده:

عضو هیئت علمی، گروه مامایی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی اراک، اراک، ایران.

• دانشجوی دکترای تخصصی (PhD) یادگیری الکترونیکی، گروه آموزش پزشکی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی تهران، تهران، ایران.

Ghaem.m@arakmu.ac.ir / Mehrnoushghmghm68@yahoo.com

09102946223

حیطه پژوهش:
فناوری‌های آموزشی و یادگیری الکترونیکی

چکیده

مقدمه

بحران کووید-۱۹، نظام‌های آموزشی را به اتخاذ روش‌های چابکزین سوق‌داد. در این میان، یافتن روشی مؤثر برای غلبه بر چالش‌هایی مانند: احساس تنها و تعمیق یادگیری در درس تخصصی نوزادان ضروری به‌نظرمی‌رسید. یادگیری الکترونیکی، به‌عنوان یک شیوه انعطاف‌پذیر برای دسترسی یادگیرنده به محتوای آموزشی در هر زمان و مکان تعریف‌شده‌است. روایت دیجیتالی، نیز، روشی برای ایجاد و به‌اشتراک‌گذاری اطلاعات، ترویج غوطه‌وری، تعامل و فراهم‌کردن زمینه‌های آموزش و یادگیری مبتنی‌بر تکرار و همکاری معرفی‌می‌شود. در مدل یادگیری ترکیبی داخل- خارج، فعالیت یاددهی- یادگیری به کلاس درس منتهی‌نمی‌شود و توسط استاد به خارج از آن ارجاع می‌گردد. این مطالعه با هدف مقایسه طراحی، اجرا و ارزشیابی دو روش نوین آموزشی انجام‌گردید تا یادگیری درس نوزادان در دانشجویان مامایی ارزیابی‌شود.

روش کار

این مطالعه نیمه‌تجربی در دو نیمسال متوالی (۱۳۹۹ و ۱۴۰۰) در دانشگاه علوم پزشکی اراک انجام‌شد. ابتدا، ۱۸ دانشجو به روش کاملا مجازی» «روایت تعاملی دیجیتالی» از طریق دو فضای نوید و سما آموزش‌دیدند. نیز به‌دلیل عبور از مرحله بحرانی همه‌گیری کرونا و عدم‌دسترسی به پشتیبان فنّی، دانشجویان به تشکیل گروه درسی در یک پیام‌رسان اجتماعی اقدام‌کردند. آنان پس از مطالعه محتوا در سامانه نوید و تبدیل مطالب پیچیده به مطالب کوتاه و قابل‌درک «ناگت‌های الکترونیکی»، آن‌ها را به‌صورت صوتی در گروه روایت‌می‌کردند و تعامل سایربن و بازخورد استاد را دریافت‌می‌نمودند. سپس، ۱۴ دانشجو با «مدل یادگیری ترکیبی داخل- خارج» آموزش دیدند که ابتدا تدریس حضوری در کلاس آغازشد و با ارائه محتواهای یادگیری در سامانه مجازی و ارجاع به مطالعه منابع موجود و انجام تکالیف اصیل ادامه‌می‌یافت. ارزشیابی با استفاده از پرسشنامه و چک‌لیست عملکرد انجام‌شد و روایی آن، با استناد به مطالعه سمیعیان و محاسبه آلفای کرونباخ (α۳ = ۸۳) تأییدگردید. میانگین نمرات با آزمون t مستقل و آزمون t زوجی در نرم‌افزار آماری SPSS ۲۲ مورد تجزیه وتحلیل آماری قرارگرفت.

نتایج

نتایج نشان‌داد که میانگین نمرات پس‌آزمون در هر دو گروه نسبت به پیش‌آزمون افزایش آماری معنی‌داری دارد. (P<۰/۰۱)، با این حال، مقایسه بین دو گروه نشان‌دهنده برتری معنی‌دار روش «روایت تعاملی دیجیتالی» بود. اختلاف میانگین نمرات پیش‌آزمون و پس‌آزمون در آزمون عملی (t=۹/۳=۲)، و آزمون نظری (t=۵/۸) به نفع این گروه بود ه. (P<۰/۰۱). تحلیل‌ها نیز حاکی از استقبال گسترده دانشجویان از فضای مشارکتی و تعاملی روش روایت دیجیتالی، کاهش احساس انزوا و درک ساده تر مفاهیم پیچیده از طریق داستان‌سرایی علمی بود. در گروه یادگیری ترکیبی نیز، تلفیق کلاس حضوری با تکالیف اصیل در محیط واقعی، به تثبت آموخته‌ها و تقویت کار گروهی منجر شد.

نتیجه‌گیری

روایت تعاملی دیجیتالی، به‌عنوان راهبردی کاملاً مجازی و مبتنی‌بر مشارکت فعال، نتایج بهتری را در سطوح شناختی و عملکردی نشان‌داد و با تبدیل یادگیری به فرآیندی اجتماعی و کاربردی، می‌تواند الگویی ارزشمند برای آموزش باشد. یادگیری ترکیبی داخل- خارج نیز با کلاس حضوری، کزینه مناسبی برای دوره‌های پسا اوج بحران است. در نتیجه، ترکیب نقاط قوت آن‌ها می‌تواند به طراحی الگوهای آموزشی اثرگذارتر بیانجامد. به‌علاوه، استفاده از فضای مجازی، ابزاری مکمّل در یادگیری دانشجویان و غلبه بر شکاف آموزشی موجود تلقّی شد و با ابراز رضایتمندی دانشجویان همراه بود.

واژگان کلیدی: روایت تعاملی دیجیتالی، ناگت الکترونیکی، مدل یادگیری ترکیبی داخل-خارج، نوزادان، همه‌گیری کووید-۱۹، دانشجویان مامایی.